

Kayëta iÿanar ir Šaŋ in

Lilaya in

Akayëta aŋo ro Šaŋ, asëfan abat Yesu, ÿëgwëk ang re këni okëreceŋ oŋanar ak. Amëd aŋo, okëreceŋ ok mbaŋ šopara babi në end bësëyali bënëgwëš eŋ. Anambeli banëbi nambelind ga bani rend mëne Yesu axo gi ex na Afexën an do axo gi bana dëŋ ala. Paḅ gë er ÿëgwën ÿandi baŋo ebi dëca eni kemënalixënënd end ḁal end sëyali kënebi elod gër ÿanar eŋ. Akayëta aŋo kë sëy'alind mëne bër xwëta këŋo Yesu Kërisët bën aÿap ÿapëk eni nang mëne and šot këni dëŋ ex aniyar and din ir din aŋ. Bëte këreceŋ ir ḁayik aŋo balënd na end okëreceŋ ocandaw eŋ, axo cot ex na anëkëra and gë Kaxanu and paḅ gë Kërisët aŋ. Er ex gër akayëta in:

End eyeyan ed kë yëlënd aniyar eŋ: 1.1-4.

End enang ed Kaxanu do gë etëfëtëli ed *Kërisët eŋ: 1.5-2.6.

End apela angašax and Axwën eŋ: 2-17.

End bërangoÿëra and Kërisët do gë obaš or Kaxanu eŋ: 2.18-3.10.

Ed aŋana and Kaxanu aŋ do gë and okëreceŋ eŋ: 3.1-4.21.

End ekor ed ngwën eŋ: 5.1-21.

End eyeyan ed aniyar eŋ

1 ¹ End ar hik elod gër ÿanar eŋ, end ar wël këmi eŋ, end ar wat këmo gë bangës bandedi baŋo dëŋ eŋ këmun ÿëgwënëliind. Bïyi nëkondëra këŋo gë axëbënan, biyi lëkëra këŋo gë otaxan odebi ok. Mëŋ ex eyeyan ed kë yëlënd aniyar el. ² Bïyi wat këŋo ar ex eyeyan ed kë yëlënd aniyar an ga hi ko ala. Bïyi rey'ak osede orexëm ol, mëŋ këmun sëfëtanaxënënd mëne ar ex aniyar and din and ler gër Faba Kaxanu an šanayaxënëgu këbo. ³ End wat këmi do wël këmi eŋ, këmun sëfëtanënd wën bëte, ene baraxëne andamat. Eḅar elo ex ed gë Faba Kaxanu do gë Asëniw *Yesu *Kërisët el. ⁴ Eŋo këmun ÿëgwënëliind ebo nëngandëraxën enim biyi ḁek.

End aniyar and gër angoben eŋ

⁵ Endey end wël këmi gër Kërisët do lawënëgu këbo mun tëfëtan eŋ ex: Kaxanu angoben hi ko do ecamëḁan ax gi ex na gër ola orexëm. ⁶ Angëmëne are këne rende mëne gë mëŋ bar këne

do ene bayiye gër ecamëdan, bënëgwëš hi këne, er këne rinde in ax gi ex na dal. ⁷Barikan angëmëne gër angoben hi këne ang hi ko mëŋ gër angoben ak, abar bar këne do ošat or *Yesu, Asëñiŋ arexëm oŋ këbo wunëtënd gër eñëŋëanax end ex yo.

⁸Gë andebi këne yifayande angëmëne ene dende mëne ane mendërande na, dal in ax gi ex na gër ola orebi. ⁹Barikan angëmëne afut këne futënde bamena bandebi baŋ, Kaxanu, mëŋ ar ex šenene do hi ko mokwëta an, aseban këbo seban do ebo wunët gër betëmbak bend ex yo. ¹⁰Kaxanu kënëŋo xwëtënde anëgwëš angëmëne ene dende ane mendërande na, do eyeyan edexëm el ax gi ex na gër ola orebi.

End ayakan arebi eŋ

2 ¹Obaš oram, eŋo këmun yëgwënëlınd mëŋ kën xwëyëtaxën beñëŋëanax beŋ. Barikan angëmëne ala exo mendëra, ayakan šot kënëŋone na ler gër Faba Kaxanu, mëŋ exo Yesu Kërisët, ar šenene an. ²Mëŋ dëŋ ex angunëtan and sebanaxën këbo Kaxanu bamena bandebi an ngwën iŋ dek, bari ax gi ex na biyi fo.

³Angëmëne asëf këne sëfënde bapela band Kaxanu baŋ, pënilebo mëne anang nang kënëŋone. ⁴Anëgwëš ko rind ar kë rend mëne anang nang këŋo Kaxanu xarak axo tëfënd na bapela bandexëm baŋ. Dal ax gi ex na gër ola or ala ajo. ⁵Barikan ar fëbëk eyeyan ed Kaxanu an ex ar han këŋo enim an. Ata mondako këne nangënde mëne abar bar këne gë Kaxanu. ⁶Ar kë rend mëne abar bar këni gë mëŋ an, aŋap ŋapëk exo dıyand ang baxo liyand Kërisët ak.

End apela angašax eŋ

⁷Wën bëmaŋe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, apela and këmun yëgwënëlınd aŋo akarëk ex, ax gi ex na angašax. Apela akarëk aŋo, eyeyan ed wël kën elod gër ŋanar el ex. ⁸Barikan ga këmun yëgwënëlınd ako apela angašax dëŋ ex. Dal ir gër *Kërisët in kë šanayand gër ola orewën gayik ecamëdan el anëka kë šapërend, do angoben aŋ kë ŋañënd. ⁹Ar kë rend mëne gër angoben hi ko an, do eŋo cus imaŋe indexëm iŋ, gër ecamëdan bayi ko pere. ¹⁰Ar han këŋo imaŋe indexëm an anëka hi ko gër angoben do er këŋo lënan eñëŋëanax ax gi ex na. ¹¹Barikan ar šus këŋo imaŋe indexëm an, gër ecamëdan bayi ko. Gër ecamëdan ko liyand, do axo nangënd na gër ed ko ŋend, ecamëdan el šiwën këŋo.

¹²Obaš oram, wën këmun yëgwënëlınd gayik anang nang kën mëne Kaxanu aseban seban këŋun bamena bandewën baŋ gër oŋac or *Kërisët. ¹³Wën opaba këmun yëgwënëlınd gayik anang

nang këno ar hik elod gër ŷanar an. Wën ocambenjar gë odënaŵ këmun ŷëgwënëlınd gayik axor xor këno Arangoŷëra an.

¹⁴ Obaŝ oram, wën këmun ŷëgwënëlınd gayik anang nang këno Faba Kaxanu. Wën bëxarëk këmun ŷëgwënëlınd gayik anang nang këno ar hik elod gër ŷanar an. Wën ocambenjar gë odënaŵ këmun ŷëgwënëlınd

gayik axemëna xemëna kën. Bëte axwëtaya xwëtaya kën eyeŷan ed Kaxanu el gër oŵëkw orewën do axor xor këno Arangoŷëra an.

¹⁵ Këren ŷan na *ngwën in, bëte këren ŷan na bebër ex gër ngwën ro bën. Angëmëne ala exo ŷan ngwën in, aŷana and Faba Kaxanu aŷ ax gi na gër emëkw edexëm. ¹⁶ Enimin dek bebër ex gër ngwën ro bën, bebër gër aniyan bën mène ngëŷ: oŷandi od eman ok, gë eŷangen ed bebër kë watënd bangës el do gë edafënali ed napul ir gër ngwën ro el. Bëŷo ax gi ex na bend Kaxanu. ¹⁷ Xarak ngwën in do gë oŷandi odexëm ok axuca wa kë xuca. Barikan ar kë rind oŷandi od Kaxanu an, din ir din ko bayi.

End arangoŷëra and Kërisët eŷ

¹⁸ Obaŝ oram, gogo kë xwët ngwën in. Do ang wël kën ak, arangoŷëra and gë *Kërisët kë ŷowënd na. Xarak anëka ŷëmb këni bërangoŷëra andexëm bën. Mondako këne nangënde mène ngwën in në ekwët ex. ¹⁹ Bërangoŷëra and Kërisët bëŷo gër ndëbi ro dëŷ ŷan këni gayik ani gi bana enim bërebi. Kido bërebi hi bani abayi bayi doni.

²⁰ Wën cëŷ, aŷot ŷot kën panga ind yël këŷun Angoc Amënëk in do wën dek anang nang kën. ²¹ Aŷëgwënëli ŷëgwënëli këmun gayik anang nang kën dal in do mène enëgwëŷ ax gind na gër dal. ²² Ar kë hëpënd mène Yesu ex Kërisët, anëgwëŷ hi ko. Ata aŷo ex ngëŷ arangoŷëra and Kërisët an gayikako aŷëp ko hëpënd end Faba Kaxanu do gë Aŷëŷiŷ Kërisët eŷ. ²³ Ar hëpëk yo end Aŷëŷiŷ ar Kaxanu eŷ, aŷëp hëp ko bëte end Faba Kaxanu eŷ. Barikan ar wäk end Aŷëŷiŷ an, aŷa ŷa ko bëte end Sëm eŷ.

²⁴ Endewën eŷ cëŷ, kwëtayayin de gër oŵëkw orewën er wël kën elod gër ŷanar in. Angëmëne end wël kën elod gër ŷanar eŷ axwëtaya xwëtaya kën, wën bëte axwëtaya kënun axwëtaya Faba Kaxanu do gë Aŷëŷiŷ. ²⁵ Do er beyfa këbo in ex aniyan and din ir din aŷ.

²⁶ Në end bër këŷun yifand këmun ŷëgwënaŷënëlınd eŷo. ²⁷ Endewën eŷ cëŷ, gë Angoc Amënëk and yël këŷun *Kërisët aŷ bar kën, an caland na eŷun tëŷali ala. Gayikako Angoc aŷo këŷun

sëyalind dek do er kënjun sëyalind in d'al ex, ax gi ex na enëgwêš. Mëŋ ex, diŋayindën ang kënjun sëyalind ak.

²⁸ Awa gërëgako obaš oram, diŋayindën gë Kërisët. Do nand ko şanayaw yo, ata këne bayiye ga xwëta kënëŋone, yatijo ecëfënaŋik aŋo təkeli na. ²⁹ Angëmëne anang nang kën mëne mëŋ ar şenene hi ko, nangin bëte ar kë rind yo end şenene, Kaxanu rëw këŋo.

End obaš or Kaxanu eŋ

3 ¹ Watin ang ŋan këbo Faba Kaxanu ak xali këbo wacënd obaš orexëm! Do enimin obaš orexëm wa hi këne. Gayikako bela bër gër ngwën ro bën anëbo nang ex na, elod ano nang ex na mëŋ bëte. ² Wën bëmaŋe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, gërëgako dëŋ hi këne obaš or Kaxanu. Do ola or këne şote ecan ecan ol, ax canaya ex na pere. Barikan anang nang këne mëne and ko şanayaw *Yesu *Kërisët aŋ, ola orebi ol ang orexëm ak kë hi sam enëŋo wat ang hi ko ak. ³ Ar kë yarënd yo eŋo gër ndexëm, aŋunëta ko wunëtand do exo men ang wën ko mëŋ ak.

⁴ Ar kë rind eñëŋënaŋ yo, er ko rind in amena ex paŋ gë acariya and Kaxanu aŋ gayik emendëran el edif ed acariya ex. ⁵ Do anang nang kën mëne Kërisët yow bax exo dëxët beñëŋënaŋ beŋ xarak gër ola orexëm eñëŋënaŋ ax gi ex na. ⁶ Ar bar këni gë mëŋ yo, ax bo ex na ga ko wëndërand. Ar bayik ga ko rind beñëŋënaŋ an, aŋo nang ex na, elod aŋo wat ex na.

⁷ Obaš oram, ala këreŋun yifaŋ na. Ar kë rind end şenene an, ar şenene ex ang exo *Kërisët ak ar şenene. ⁸ Ar bayik gër beñëŋënaŋ an, ar şabucara ex gayik şabucara in elod gër ŋanar ko wëndërand. Gayikako Asëniw ar Kaxanu an aŋow yow ko, exo nëxenaxën bandixa band şabucara baŋ yow baxo. ⁹ Ar rëw këŋo yo Kaxanu, axo mendërand na gayik aniyand and Kaxanu aŋ ex gër ola orexëm. Axo kor na exo bayi gër beñëŋënaŋ gayikako Kaxanu rëw këŋo. ¹⁰ Mondako këni fitarënd bër ex obaš or Kaxanu bën gë bër ex or şabucara bën. Ar bayik ax dind na yo end şenene, axo gi ex na ar Kaxanu. Mondako fo ex end ar aŋo ŋan ex na abinëm eŋ.

End aminëmëra and gër Kërisët eŋ

¹¹ Enimin, endey eŋo wël kën elod gër ŋanar mëne balëringdëlebo andebi rebi aŋ. ¹² Kërenëŋo tëtëteliye na Kaŋe, mëŋ ar bar bani gë Arangoŋëra an xali laŋ këŋo abinëm. Do ineŋa laŋaxën këŋo? Gayikwa bandixa band mëŋ Kaŋe baŋ bañëŋënaŋ hi bax do band abinëm baŋ band şenene.

¹³ Bëmaÿe, angëmëne bela bër gër ngwën bën aşus şus kënun, këreŋun caran na. ¹⁴ Biyi anang nang këne mëne anëka xani këne gër ecës, do bakaw këne gër aniyan gayik ahan han kënebene bëmaÿe bëŋ. Bari ar şus këbi an, gër ecës bayi ko. ¹⁵ Ar këŋo şus yo imaÿe indexëm, alaŵ ar bela hi ko do aye nang kën mëne alaŵ ar bela an axo cot na aniyan and din ir din aŋ. ¹⁶ Kërisët ga yëlaya ko wa në endeŋi xali gër ecës mëŋ nangaxën këne er ex aŋana in. Biyi bëte aÿap ŷapëk enëbe yële aniyan andeŋi aŋ bëmaÿe bëŋ. ¹⁷ Angëmëne ar şotërak gër ebar ro eŋo watënd imaÿe indexëm in ga şëmura këŋo, do exo kemën emëkw edexëm el, aŋana and Kaxanu aŋ mondake cëŋ kë ŷëpa gër ndexëm? ¹⁸ Obaş oram, aŋana andeŋi aŋ gilex đal do canayayindëlex gër bandixa. Kërex gi na gër ofërëya fo, bëte kërex gi na eyeyan fo. ¹⁹ Mondako këne nange mëne bër đal hi këne do ebo gi fuŋ gër oŵëkw oreŋi gër lëngw ir Kaxanu. ²⁰ Angëmëne oŵëkw oreŋi oŋ dëŋ këbo nëpënd, kaş ex Kaxanu, mëŋ ar nangëk beÿ dek an. ²¹ Bëmaÿe wën bër ke balënd mbaŋ bëjo, ayëxwëra këne yëxwëraye ler gër Kaxanu angëmëne oŵëkw oreŋi oŋ abo nëpënd na. ²² Er këneŋo wëkaye yo, ayël këbo yëlënd gayik asëf këne sëfënde bapela bandexëm baŋ do ari këne rinde er han ko in. ²³ Watin er re ko ene dind ex in: ene kwëtaye oŵac or Yesu Kërisët, Asëniŵ arexëm ol, do ebo balërënd andeŋi reŋi aŋ, ang rek apela andexëm and yël këbo ak. ²⁴ Ar kë rind er rek bapela bandexëm an, gë Kaxanu bar këni, do Kaxanu na exo gër ola orexëm. Gë Angoc andexëm and yël këbo aŋ këne nangënde mëne alëg lëg ko gër ola oreŋi.

Epitëndër ed bëlaŵënel el

4 ¹ Wën bëmaÿe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, ax gi ex na mo kwëta dek bër kë rend gë Angoc and Kaxanu bar këni bën. Kamanindëneŋi aye en nangaxën mëne đal këni reyand gayik bëlaŵënel bënëgwëş bëranjëm ŷowëk na gër ngwën ro. ² Mondako këno nang ar bar këni gë Angoc and Kaxanu an: ar kë reyand yo mëne Yesu *Kërisët aŷow ŷow baxo hi ko ala gër ebar ro, ajo ar Kaxanu ex. ³ Barikan ar kë reyand yo abar bar këni gë Angoc Amënek aŋ do exo nÿep mëne Yesu *Kërisët gër Kaxanu xaniw ko, ajo arangoÿëra and gë *Kërisët ex. Ax gi ex na nde awël wël ban mëne arangoÿëra gë *Kërisët kë ŷowënd? Awa gërëgako, anëka hatëgu ko gër ngwën ro.

⁴ Wën obaş oram ol, bër Kaxanu hi kën do axor xor këneŋi bëlaŵënel bënëgwëş bën gayik gë ar bar kën an fangak nëmëc gë angoc and ex gër ngwën ro aŋ. ⁵ Bëlaŵënel bënëgwëş bëjo, bër

gër ngwën ro fo exëni. Mëj këni yey'anaxënënd end gër ngwën ro fo do bela bër gër ngwën ro bën abaxëtën kënebi baxëtënënd. ⁶Barikan biyi bër Kaxanu hi këne do ar nang këjo Kaxanu an, abaxëtën këbo baxëtënënd. Ar ax gi ex na ar Kaxanu an, abo baxëtënënd na. Mondako këne nangënde ang fitar këni ak ar gë Angoc and dal an gë ar gë angoc and enëgwêş an.

End aņana and Kaxanu eņ

⁷Wën bëmaņe bënd ke balënd mbaņ bëjo, balërendëlebo andebi rebi aņ gayik aņana aņ gër Kaxanu xaniwëk. Do ar han këbi bela an, Kaxanu rëw këjo do anang nang këjo Kaxanu. ⁸Kaxanu aņana hi ko, ar şus këbi bela an, aņo nang ex na Kaxanu. ⁹Watin ang wasin këbo Kaxanu aņana andexëm ak: ga lawënëgu këjo Asëniw ar taņ arexëm an gër ngwën ro ene cotaxëne anıyan aņ paş gë mëj. ¹⁰Do aņana aņo er ex mène Kaxanu han këbo xali lawënëgu këjo Asëniw ebo wunët gër beñëñenax bendebi, xarak ax gi ex na ga han këneņone biyi.

¹¹Wën bëmaņe bënd ke balënd mbaņ bëjo, angëmene mondako han këbo Kaxanu, aņap yapëk biyi bête ebo balërend andebi rebi aņ. ¹²Elod ala aņo wat ex na Kaxanu. Angëmene abalër këbo balërend andebi rebi aņ, abar bar këne gë Kaxanu do aņana andexëm aņ aye faņayak gër ola orebi.

¹³Mondake këne nangënde mène gë Kaxanu bar këne? Ga yël këbo wa Angoc andexëm aņ. ¹⁴Do biyi, awat wat këmi eņo, do mëj këmi reyaxënënd mène Faba Kaxanu lawënëgu këjo Asëniw exo gi Afexën ar ngwën an. ¹⁵Ar kë wa mène *Yesu, Asëniw ar Kaxanu ex, abar bar këni gë Kaxanu. ¹⁶Do biyi anang nang këne do awa wa këne mène Kaxanu ahan han këbo gayik aņana hi ko. Do ar këbi han bela an, abar këni bar gë mëj. ¹⁷Angëmene aņana and Kaxanu aņ afaņaya faņayak gër ola orebi, gë onënga fo këne şëniye akey and kiti aņ gayik ang këne liyande gër ngwën ro ak awëndër wëndërek gë anıyan and *Kërisët aņ. ¹⁸Gër emëkw ed ar faņayak aņana, anjiy ax gind na. Do aņana ax paņaya ex na gër emëkw edexëm.

¹⁹Endebi eņ cëj, ahan han kënebene Kaxanu gë bela bën gayik mëj yanak han këbo. ²⁰Angëmene ala exo dend mène ahan han këjo Kaxanu do eņo cus imaņe indexëm iņ, anëgwêş ko rind gayik axo kor na eņo cus imaņe ind këjo watënd iņ do eņo ŋan Kaxanu, mëj ar aņo watënd na an. ²¹Awa apela aņo yël këbo Kaxanu: Ar han këjo Kaxanu an, ŋanëleņo bête imaņe indexëm iņ.

End angora and ngwën eŋ

5 ¹ Ar w̄ak yo mēne *Yesu ex *Kërisët, Kaxanu rēw kēŋo. Do ar kēŋo ĥan yo arēw an, aĥan ĥan kēbi bēte obaš orexēm ol. ² Mondako nang kēne mēne aĥan ĥan kēnēbene obaš or Kaxanu ol: ga ĥan kēnēŋone Kaxanu do ga kēne sēfēnde er rek bapela bāndexēm in. ³ Eŋan ed Kaxanu el ex ene dind ex er re ko gēr bapela bāndexēm in do bapela baŋo ax đak ex na. ⁴ Gayikwa ar rēw kēŋo yo Kaxanu, axor xor ko ngwën iŋ. Do ekwēta ed xwēta kēnēŋone Kaxanu el ex ekor ed ngwën el. ⁵ Noŷo ex ar xorēk ngwën an? Ax gi ex na nde ar w̄ak mēne Yesu ex Asēñiŵ ar Kaxanu an?

End Kërisët eŋ

⁶ *Yesu *Kërisët ex ar yow bax gē men oŋ do gē ošat oŋ. Gē men do gē ošat yow baxo, ax gi ex na na gē men oŋ fo. Do Angoc Amēnēk aŋ kē reyand eŋo gayik mēŋ ex đal in. ⁷ Enimin, otede otas kē reyand end *Kërisët eŋ: ⁸ Angoc Amēnēk aŋ, men oŋ do gē ošat oŋ. Do bēn bēsas axet xet kēbi. ⁹ Angēmēne aŵa kēne w̄ande osede or bēla ol, osede or Kaxanu ol xurik ex gi đal gayik areyfa reyfa ko end Asēñiŵ eŋ. ¹⁰ Ar w̄ak end Asēñiŵ ar Kaxanu an, ašot ko šot osede olo gēr onden ondexēm. Barikan ar ĥēpēk an, anēgwēs xwēt kēŋo Kaxanu gayikako axo ma ex na er reyfa ko Kaxanu end Asēñiŵ in. ¹¹ Watin er ex osede olo in: Kaxanu yēl kēbo aniyān and din aŋ do aniyān aŋo gēr Asēñiŵ ex. ¹² Ar bār kēni gē Asēñiŵ ar Kaxanu an kē šotēnd aniyān aŋ, bari ar ani bare ex na an, axo cotēnd na.

End aniyān and din eŋ

¹³ Eŋo kēmūn yēgwēnēlind en nangaxēn mēne ašot šot kēn aniyān and din aŋ wēn bēr xwētak oŵac or Asēñiŵ ar Kaxanu bēn. ¹⁴ Axwēta xwēta kēne mēne Kaxanu abaxēt kēbo baxētēnd and kēŋo xaraye er ex yo angēmēne ang kēŋo yāndi ak ex. ¹⁵ Awa ga nang kēne ako abaxēt ko baxētēnd cale indebi iŋ, nangēne mēne ašot kēne šote er w̄ēka kēnēŋone in. ¹⁶ Angēmēne ala eŋo wat imaŷe indexēm iŋ ga ko ri eñēŋenax end ax mēland na gēr ecēs, calenēleŋo. Kaxanu ata kēŋo yēl aniyān aŋ. End bēr kē rind eñēŋenax end ax mēland na gēr ecēs eŋ kēme rend. Eñēŋenax exēna end kē wēland gēr ecēs; ame dend na đe en calend nē end eñēŋenax eŋo. ¹⁷ Etēmbak end ex yo eñēŋenax ex, bari ax gi ex na eñēŋenax end ex yo kē wēland gēr ecēs.

¹⁸ Anang nang këne mëne ar rëw këŋo Kaxanu yo, axo bayi na ga ko wëndërand. Asëñiŋ ar Kaxanu an këŋo nëkonand do Arangoÿëra an ŷoweÿ aŋo koranënd na. ¹⁹ Anang nang këne mëne bër Kaxanu hi këne do bela bër gër ngwën bën dek awëña wëña këbi Arangoÿëra an. ²⁰ Barikan anang nang këne bëte Asëñiŋ ar Kaxanu an ŷow bax yël këbo onden oŋ enëŋo nangaxëne Kaxanu, mëŋ ar ex đal an. Gë mëŋ Ar ex đal an bar këne në end Asëñiŋ Yesu Kërisët. Awa Kaxanu, ar đal exo do mëŋ ex aniyan and din aŋ.

²¹ Obaš oram, kwëÿëtayin olaš oŋ.